

Ett viktigt arbete

Lärorikt och viktigt. Men också slitsamt och dåligt betalt. Rebell har träffat Leonora Lundvall som arbetar som vårdbiträde.

TEXT: TOVE JANZON

TROTS SÖNDAGSMORGON, och att termometern i Jönköping visar på en bra bit under noll, har Leonora Lundvall aldrig långt till skratt. En egenskap som garanterat hjälper henne i hennes arbete som vårdbiträde på ett äldreboende.

– Det bästa med jobbet är att jag får träffa så många olika typer av människor. Både bland personalen och de boende, berättar

hon och det är tydligt att hon känner starkt för sitt arbete.

Leonora Lundvall började jobba som timvikarie inom äldreården efter gymnasiet och det har nu gått drygt tre år. Hon tycker att hennes arbete har lärt henne mycket mer om relationer till människor än vad hon gjorde i skolan.

– Det är något som är väldigt bra med jobbet. Det lär dig att handskas med folk. Ibland kan du få höra elaka saker från de

boende, men det lär du dig att bearbeta, berättar hon.

Hon gillar också att gruppen av människor, både bland arbetskamraterna och de boende, är mycket mer blandad än i skolan.

– Det är givande att träffa och umgås med personer av alla åldrar, med olika intressen och olika social bakgrund. Människor du kanske inte skulle ha valt att umgås med annars.

Trots att det som sagt händer att de

boende säger elaka saker till personalen är det också vanligt att få höra några uppskattande ord.

– Att få höra från boende att de tycker att man gör ett bra jobb eller att någon blir glad att det är just du som ska hjälpa dem värmer. Det ger en mycket som människa.

Att få känna den uppskattningen och aldrig behöva tveka över att hennes arbete är viktigt är också något som Leonora Lundvall gillar med sitt jobb.

– Vi hjälper människor med vardagssaker som att äta eller duscha, men vi försöker också få tid att bara sitta och prata med de boende, berättar hon.

Hon är också medveten om att hennes jobb är särskilt viktigt för några av de äldre på boendet.

– Vissa har knappt anhöriga som besöker dem och då känns det extra tydligt att vi har ett viktigt jobb. Vi är kanske den enda sociala kontakt de har.

MEN HÄR BÖRJAR OCKSÅ det som gör att Leonora Lundvall har svårt att se att hon skulle jobba inom äldreården för all framtid.

– Eftersom det är så stor resursbrist tvingas vi alltid sätta de fysiska behoven

FAKTA

Kvinnor och arbete

Kvinnor tjänar generellt 83 procent av vad män tjänar.

155 000 kvinnor arbetar mot sin vilja deltid. 300 000 kvinnor har otrygga anställningar. 85 000 har så kallade behovsanställningar, som innebär att arbetsgivaren ringer in den anställda vid behov.

Bland unga kvinnor inom LO (25-29 år) har de tidsbegränsade anställningarna fördubblats sedan 1990, från 15 till 30 procent.

först. Vi har inte mycket tid att sitta ned och prata, berättar hon.

Får Leonora Lundvall själv drömma om hur hon skulle vilja se äldreården är detta med social kontakt något oerhört viktigt.

– Jag skulle vilja att det fanns mycket mer personal. Att det fanns någon som hade tid att aktivera dem varje dag. Att prata med dem och gå ut med dem. Inte bara spela bingo en gång i veckan, så som det är nu.

En annan vision som Leonora Lundvall har för äldreården vore att de anställda skulle få mer inflytande.

– Arbetsdagarna kan se väldigt lika ut och det är inte alltid psykiskt stimulerande. Jag skulle vilja att det var mindre stränga tyglar och mer möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll.

Men trots dessa brister känner Leonora Lundvall ändå en stor yrkes stolthet. Något som hon önskar att fler kvinnor inom vården gjorde.

– Tyvärr är det allt för många som inte lyckas skaka av sig offerstämpeln. Jag tror att den låga statusen på vårt yrke hänger samman med våra låga löner.

Den låga lönen gör också att Leonora Lundvall funderar på att vidareutbilda sig, kanske till sjuksköterska. En framtid som hon delar med många av tjejerna på hennes jobb.

– Arbetsvillkoren och lönen gör att de flesta ur personalen pratar om att söka sig därifrån. Det är synd. Jag önskar att vårdbiträde och undersköterska kunde vara ett så bra jobb att man kunde stanna där livet igenom. Så viktigt tycker jag att jobbet är.

LEONORA LUNDVALL TYCKER också att det har blivit tuffare att arbeta inom vården

under de år hon har varit där. Speciellt det senaste året har hon märkt stora förändringar.

– Nu under krisen ska det sparas hela tiden. Både på personal, men också på löjliga saker som att vi inte ska få använda de dyrare handskarna längre.

Krisen har också märkts i Leonora Lundvalls plånbok eftersom hon jobbar som timanställd.

– Det har märkts tydligt att det är mycket färre som ringer.

Samtidigt tycker Leonora Lundvall att krisen gjort att människor är mer positivt inställda till hennes yrke.

– För två år sedan såg många människor ned på mig när jag sa att jag arbetade som vårdbiträde. Idag säger folk att det är bra att jag har ett jobb.

Så uppenbarligen har jag något att tacka den förbannande krisen för, säger hon och ler.

DETTA MED ATT DET finns människor som ser ned på vårdbiträden är något som Leonora Lundvall återkommer till flera gånger. Hon stör sig särskilt på att den samhällsnytta som hennes yrke har aldrig kommer fram i debatten. Istället framställs vården ofta enbart som en utgift.

– Utan äldreården hade anhöriga varit tvungna att ta hand om sina äldre själva. Förmodligen hade det blivit kvinnorna som hade fått vara hemmafruar.

Leonora Lundvall tycker att fler måste våga vända på debatten och tydliggöra att vården är en tillgång för samhället och inte tvärtom. Och istället för neddragningar vill hon se satsningar. Speciellt i kristider. För henne är kraven självklara:

– Mer resurser till äldreården och högre lön till de anställda. ★

Leonora Lundvall tycker att arbetet som hon och hennes arbetskamrater har är viktigt och borde uppvärderas.